

measured whenever information is available that allows an assessment of the current situation in terms of estimating the potential losses or gains associated with a certain activity, that is, predicting the consequences of future events.

Regarding the risks and uncertainties in the agricultural sector of the economy, it is necessary, first of all, to take into account the peculiarities of its functioning. the conducted studies allow us to conclude about the existence of a significant number of risks that may arise in the course of agricultural activity under the influence of various factors. The conducted studies allow us to draw a conclusion about the existence of a significant number of risks that may arise in the course of agricultural activity under the influence of various factors.

Key words: risks, uncertainty, types of risks, sources of risks, agrarian sphere of economy.

УДК: 339.9.01

DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-292-301

ВПЛИВ ФАКТОРУ ВІЙНИ НА СТАН ВІТЧИЗНЯНОГО СВИНАРСТВА (БЕРЕЗЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2022 РОКУ)

Ю. О. НЕСТЕРЧУК, доктор економічних наук

О. С. ЮРЧЕНКО, аспірант

Уманський національний університет садівництва

Метою статті був аналіз ситуації у вітчизняному свинарстві впродовж шести місяців війни. Вплив цього фактору на чисельність поголів'я, цінову політику на внутрішньому ринку свинини, зовнішньоторговельний баланс, функціонування свиногосподарств тощо.

Ключові слова: фактор війни, промислове свинарство, пропозиція свинини, поголів'я свиней, зовнішньоторговельний баланс, охолоджені напівфабрикати зі свинини.

Постановка проблеми. Війна, розпочата Російською Федерацією 24 лютого 2022 р., має низку негативних наслідків для агропродовольчого сектору України. Зокрема, серед основних для промислового сектору свинарства – знищення об'єктів та вимушена зупинка виробництва, руйнування логістичних та збутових ланцюгів, втрата підприємствами кваліфікованих працівників через мобілізацію та вимушене переміщення у межах держави та за кордон, скорочення збуту продукції через міграцію населення, неможливість здійснення експортних поставок, обмежений доступ та здороження складових виробництва тощо. Як наслідок, загальне поголів'я свиней скоротилося на близько 12 %. Дефіцит пропозиції на ринку спричинив зростання ціни реалізації свинини живою масою та, відповідно, кінцевої продукції, що негативно позначилося на її доступності для споживачів. Така ситуація актуалізує дослідження векторів розвитку галузі в умовах війни, що характеризуються нестабільністю макроекономічної ситуації у країні та значним рівнем невизначеності і ризиків на рівні підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематиці розвитку свинарства в Україні присвячено праці В. М. Волощука [1], Л. В. Гнатишин [2], Н. П. Грищенко [3], О. Г. Михалка [4], В. М. Поляха [5], І. В. Свиноуса [6] та інших. Науковцями ґрунтовно описано стан галузі та проаналізовано тенденції її розвитку. Проте ситуацію у вітчизняному свинарстві і його перспективи докорінно змінив фактор війни, вплив якого на галузь потребує вивчення.

Метою дослідження є аналіз ситуації у вітчизняному свинарстві впродовж шести місяців війни, вплив фактору війни на галузь — чисельність поголів'я, ціну на свинину живою масою та кінцеву продукцію, зовнішньоторговельний баланс, роботу свиногосподарств, а також виявлення основних проблем та потреб свинарства в умовах воєнного стану.

Результати дослідження. З метою аналізу впливу фактору війни на свинарство було оцінено втрати поголів'я свиней, наслідки такого скорочення для ринку свинини, а саме цінової динаміки на свиней живою масою та кінцеву продукцію свинарства, а також проаналізовано оцінку ситуації операторами галузі та їхні плани на подальший розвиток.

Порівняно з першим кварталом 2014 р. у 2022 р. загальне поголів'я свиней в Україні скоротилося на 28,1 % – до 5,55 проти 7,72 млн голів. В умовах війни, що з кінця лютого по вересень 2022 р. переважно локалізувалася у південних (Херсонська і Миколаївська обл.), південно- та північно-східних (Запорізька, Харківська обл.), а також східних регіонах (Луганська, Донецька обл.), і промисловий, і присадибний сектори свинарства зазнають подальшого скорочення. Хоча наслідки бойових дій для останнього менш відчутні (більшість свиней у домогосподарствах сконцентрована в західних регіонах – лідирують Рівненська, Закарпатська та Волинська області) (табл. 1), проте втрати поголів'я господарствами населення більші, ніж у промислових підприємств, і, за оцінками профільного відомства, складають близько 12 % станом на початок вересня 2022 р. (2,095 млн гол. у вересні 2022 р. проти 2,385 у вересні 2021 р.) [7].

Таблиця 1. Чисельність поголів'я свиней у присадибних господарствах (на 1 лютого 2022 р.)

Області України	Поголів'я свиней, тис. гол.	Області України	Поголів'я свиней, тис. гол.
Рівненська	192,2	Кіровоградська	57,0
Закарпатська	188,4	Одеська	56,8
Волинська	163,3	Чернігівська	56,6
Тернопільська	144,8	Дніпропетровська	54,9
Львівська	121,8	Полтавська	51,3
Хмельницька	120,9	Запорізька	44,4
Вінницька	114,3	Сумська	37,1
Черкаська	111,8	Миколаївська	33,8
Івано-Франківська	84,4	Харківська	33,7
Чернівецька	76,8	Донецька	26,4
Київська	57,6	Херсонська	19,3
Житомирська	57,6	Луганська	17,7

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Такі результати пояснюються історичною стагнацією присадибного сектора, що триває з 1996 року (рис. 1), яку фактор війни посилив, прискоривши скорочення поголів'я свиней у господарствах населення.

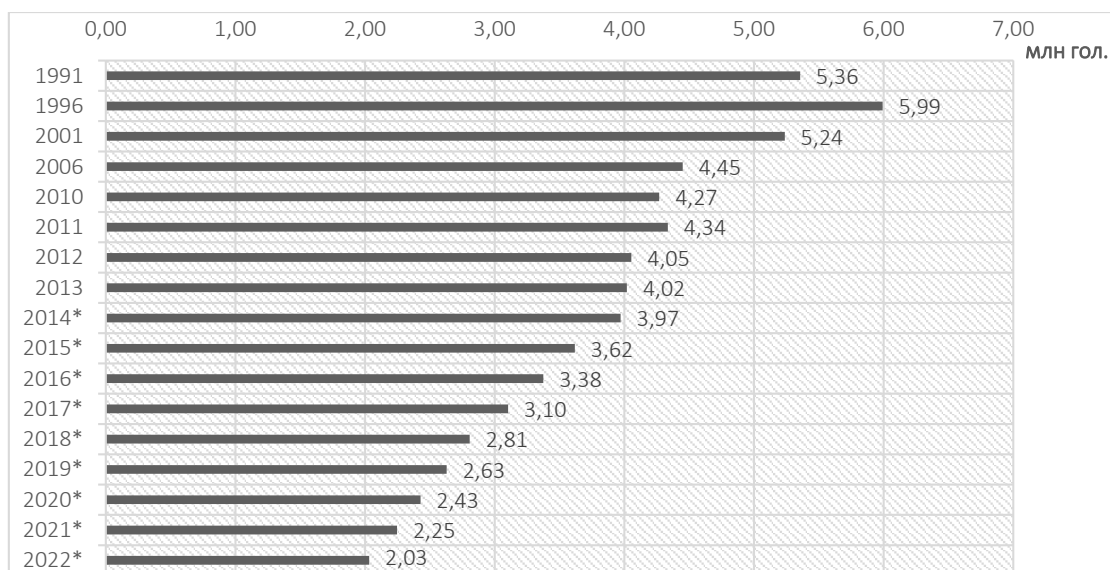

Рис. 1. Динаміка поголів'я свиней в господарствах населення

*Примітка: *- без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, частини Донецької та Луганської областей*

Джерело: [9]

За експертною оцінкою аналітичного відділу Асоціації «Свинарі України», станом на початок вересня 2022 р. фактичні втрати промислового сектору через руйнування підприємств та вимушене скорочення поголів'я проти довоєнного періоду складають близько 10 % [10]. Це підтверджує і інформація про стан тваринництва станом на 01.09.2022, підготована Міністерством аграрної політики та продовольства України: зменшення чисельності промислових свиней за розрахунками склало близько 690 тис. голів — з 6,035 до 5,408 млн голів [7]. Така ситуація склалася, насамперед, через окупацію та активні бойові дії на територіях з високою концентрацією промислового поголів'я свиней.

Найбільшу концентрацію промислового поголів'я свиней до війни фіксували в Київській, Донецькій та Львівській областях (табл. 2). Лідерство Донецькій забезпечували найбільший свинокомплекс України ПрАТ «АПК-ІНВЕСТ» (25044 свиноматок, виробництво закритого типу) та ПрАТ Бахмутський аграрний союз» (6665 свиноматок, виробництво закритого типу), що за підсумками 2021 р. входив до десятки найпотужніших операторів ринку [11]. Унаслідок бомбардувань та артилерійських обстрілів ПрАТ «БАС» в кінці травня було зруйновано, а ПрАТ «АПК-ІНВЕСТ» офіційно повідомило, що в зв'язку з активними бойовими діями в Донецькій області, мобілізацією працівників та евакуацією цивільного населення «не має змоги забезпечити провадження господарської діяльності в межах встановлених вимог та правил, навіть з урахуванням всіх вжитих компанією антикризових заходів у тваринництві та м'ясопереробці» [12], наслідком чого стало значне скорочення поголів'я свиней у регіоні.

Таблиця 2. Чисельність поголів'я свиней у промисловому (станом на 1 лютого 2022 р.)

Області України	Поголів'я свиней, тис. гол.	Області України	Поголів'я свиней, тис. гол.
Київська	576,8	Вінницька	82,4
Донецька	383,6	Запорізька	78,2
Львівська	320,4	Одеська	68,1
Полтавська	266,7	Волинська	63,3
Тернопільська	240,3	Житомирська	54,0
Хмельницька	238,6	Сумська	49,8
Дніпропетровська	237,3	Миколаївська	35,2
Черкаська	207,9	Херсонська	34,9
Івано-Франківська	206,7	Чернівецька	28,6
Кіровоградська	140,9	Закарпатська	23,8
Чернігівська	131,6	Рівненська	23,5
Харківська	120,5	Луганська	22,6

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Дефіцит пропозиції промислової свинини на сході та півдні поглибила тимчасова окупація територій, на яких розташовані найбільші свиногосподарства Запорізької, Харківської та Херсонської областей.

Унаслідок скорочення поголів'я свиней у присадибному та промисловому секторах через війну, внутрішній ринок України у 2022 р. недоотримає близько 101 тис. т свинини живою масою (-10,2 %) чи 74 тис. т забійною (-12,6 %) сукупно порівняно з 2021 р. Такий результат отримано розрахунковим методом: питома маса реалізації на забій в розрахунку на середньорічну голову загального поголів'я свиней помножена на скореговане середньорічне поголів'я.

Спричинене бойовими діями скорочення пропозиції сприяє поступовому підвищенню закупівельних цін на свинину живою масою. За даними моніторингу Асоціації «Свинарі України», середня ціна реалізації 1 т живої маси свиней (без ПДВ) у березні склала 4514 грн, квітні – 3940, травні – 4140, червні – 4695, липні – 4551 та 5377 грн у серпні [10; 13–18]. При цьому спостерігається чітка регіональна сегментація ринку (рис. 2). На півдні (у збір даних включена лише Одеська обл.) та сході через активні бойові дії і, відповідно, найбільше скорочення пропозиції свинини живою масою цінові позначки сягали максимальних рівнів з 18 та 22 тижнів відповідно. У західних регіонах через тиск імпорту з 18 по 29 тиждень переважно фіксували нижчі ціни порівняно з центральними та східними областями. У центрі України ціна на свиней живою масою здебільшого тримається на проміжних позиціях між вищими і нижчими позначками на сході та заході країни. Як наслідок, приріст середніх цін на охоложені напівфабрикати зі свинини у період січень-серпень 2022 р. у середньому склав 15,6 % [18]. Хоча цей показник нижчий за рівень здороження продуктового кошика, що за аналогічний період склало 25 % [19], проте посилює конкуренцію між свининою та курятиною.

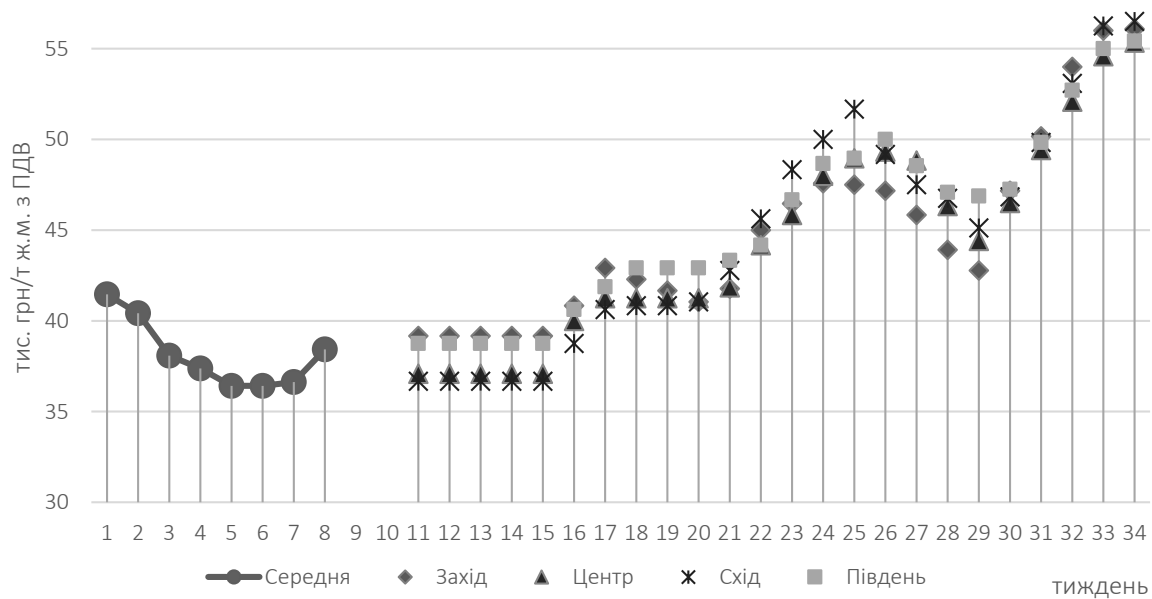

Рис. 2. Регіональна динаміка цін реалізації свиней на забій, грн/т живої маси (без ПДВ)

Джерело: сформовано автором на основі [10; 13–17]

У січні різниця у ціні на кілограм свинини і курячого філе складала 1,1 %: 123,95 проти 122,65 грн/кг відповідно. У серпні розрив зріс до 10,8 %, на користь курятини: 136,4 проти 152,9 грн/кг [18] (рис. 3).

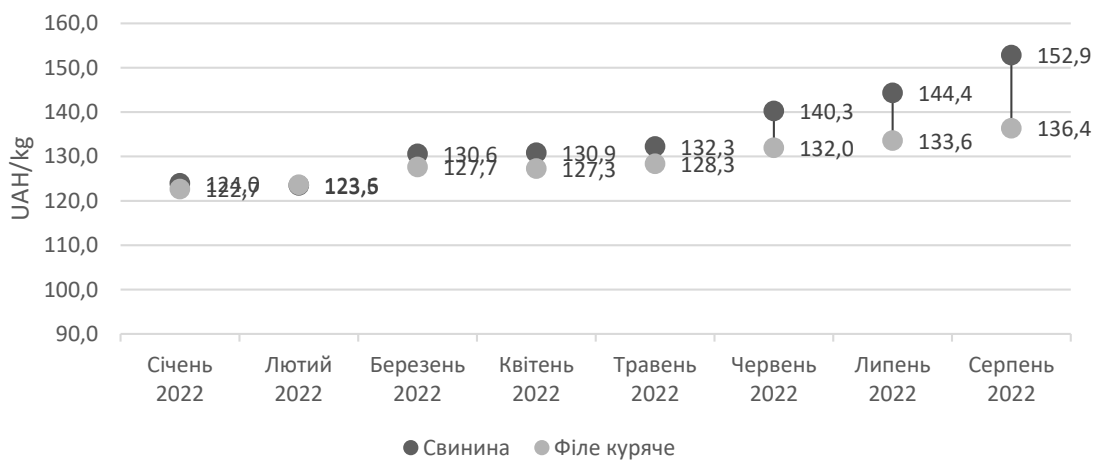

Рис. 3. Середні споживчі ціни на 1 кг свинини та курячого філе, грн

Джерело: на основі [18]

В умовах, коли споживання курятини традиційно вище за споживання свинини – 25,6 проти 19,5 кг на душу населення, а купівельна спроможність населення погіршується через економічну ситуацію у країні, спричинену війною, така тенденція загрожує скороченням свинини у раціоні за рахунок заміни її частки курятиною.

Вітчизняне свинарство працює в умовах нерівної та зростаючої конкуренції з боку імпорту. Обсяг поставок свинини за вісім місяців 2022 р.

перевищив 37,8 тис. т (табл. 3), що складає 14 % промислового виробництва чи 12 % загальної ємності ринку свинини.

Таблиця 3. Зовнішня торгівля свининою

Показники	2021	Січ. 2022	Лют. 2022	Бер. 2022	Квіт. 2022	Трав. 2022	Черв. 2022	Лип. 2022	Серп. 2022
Імпорт, т									
Свинина, свіжа, охолоджена або морожена	40645	6625	5635	1486	2380	6200	9026	4937	1530
Жир свинячий	34765	2050	1717	2069	2346	2187	2922	2490	2838
Експорт, т									
Свинина, свіжа, охолоджена або морожена	3810	60,7	2,6	1,1	0,6	0,5	28,5	143,1	17,8
Жир свинячий	131	0,1	0,12	0,01	–	0,01	0,01	12,96	1,03
Живі свині, гол.	20322	1320	0	0	0	0	0	0	0

Джерело: сформовано за даними [20]

Імпорт за вісім місяців 2022 р. на 36,1 % перевищив показник за аналогічний період минулого року. Такому результату, зокрема, сприяла можливість для платників єдиного податку I–III групи завозити продукцію з-за кордону без сплати імпорتنих мит та податку на додану вартість, відповідно до Закону України 2142–IX від 24.03.2022 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період воєнного стану», що діяла до 01.07.2022 р. Цю норму було прийнято з метою запобігання дефіциту продукції, в тому числі сільськогосподарської, в умовах воєнного стану у країні. Однак податкові пільги створили нерівні та неконкурентні умови роботи для вітчизняних виробників: зняття мита та ПДВ при імпорті свинини знижує бар'єрну ціну, за якої завезення продукції з-за кордону стає економічно обґрунтованим, на 20–32 % (залежно від того, чи завезення здійснювалося в межах, чи понад встановлену річну квоту).

Блокада портів стала на заваді здійсненню та розвитку експорту живих тварин забійних кондицій (виключно до Грузії, перевезення поромом), свинини та субпродуктів з України. Поставки здійснювали тільки впродовж січня-лютого 2022 р. — 90 т продукції на суму 22 млн дол. США до Гонконгу (близько 50 %), Конго (17 %), Ліберії (13 %) та Грузії (4 %). Це вп'ятеро менше за поставки відповідного періоду 2021 р. [20].

Щоб відновити поставки свинини до третіх країн, за результатами перемовин з Європейською Комісією та країнами-членами ЄС, у травні було досягнуто домовленості щодо транзиту української продукції тих категорій, за якими Україна не акредитована (зокрема свинини та яловичини, а також м'ясних продуктів та композитних продуктів з цих видів м'яса, оброблених відповідно до категорій обробок В-F), за допомогою паромного сполучення через румунський пункт пропуску Ісачеа-Орлівка. Однак статистика свідчить, що вітчизняні

трейдери не використовують цей експортний маршрут, насамперед через високу ціну на внутрішньому ринку та суттєве здороження логістики.

Таким чином, пільги для імпорту, хоча й короткострокові, і при цьому повна експортна ізоляція — ще один чинник, спричинений фактором війни, що має негативний вплив на ринок свинини в умовах воєнного стану.

Щомісячне опитування промислових свиного господарств (загальне поголів'я вибірки на початок року становило близько 2,5 млн гол. чи 70 % промислового поголів'я), яке здійснює Асоціація «Свинарі України», свідчить про сталий розвиток галузі на підконтрольних Україні територіях та плани нарощування обсягів виробництва [10; 13–17]. Так, за підсумками опитувань стосовно планів діяльності підприємств на червень, липень та серпень [10; 16; 17], 80 % респондентів, які на початок року сукупно утримували понад 1,7 млн гол., продовжують працювати в штатному режимі. У тому числі підприємства з Чернігівської області, які, переживши окупацію в березні, повернулися до сталої роботи.

20 підприємств (сукупне маточне поголів'я понад 50 тис. голів) мають плани наростити обсяги виробництва, переважно за рахунок збільшення кількості свиноматок та свиней на відгодівлі. Опитування щодо планів роботи впродовж літніх місяців не виявило підприємств, які б заявляли про згортання бізнесу чи скорочення обсягів виробництва. При цьому варто брати до уваги, що до вибірки у цей період не ввійшли ферми, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях.

Серед основних бар'єрів, що стримують розвиток господарств в умовах воєнного стану, оператори ринку називають брак кадрів через мобілізацію та внутрішнє переміщення/міграцію працівників, а також відсутність фінансування в межах програм державної підтримки тваринництва, зокрема часткового відшкодування вартості закуплених племінних ресурсів та репродуктивного матеріалу, часткового відшкодування вартості тваринницьких об'єктів.

Висновки. Війна в Україні погіршила доступність свинини. Внаслідок бойових дій низка операторів східних областей припинила діяльність чи скоротила обсяги виробництва, що спричинило дефіцит пропозиції. Так, за експертними оцінками, за шість місяців війни поголів'я у промисловому секторі скоротилося на 10 %, а у присадибному — на 12 %. Як наслідок, за попереднім прогнозом, внутрішній ринок у 2022 р. недоотримає понад 100 тис. т свинини у живій масі.

Фактор війни негативно вплинув на зовнішньоторговельний баланс. Блокування портів цілковито зупинило експорт живих свиней забійних кондицій, свинини та субпродуктів. При цьому імпорт свинини за січень-серпень зріс на третину порівняно з аналогічним періодом минулого року — до 37,8 тис. т. Більші обсяги завезення свинини не компенсували брак пропозиції на внутрішньому ринку, що спричинило підвищення ціни на свинину живою масою та кінцеву продукцію. Приріст середніх цін на охолоджені напівфабрикати зі свинини у період січень-серпень 2022 р. у середньому склав 15,6 %, що посилює конкуренцію з курятиною та підвищило ризики переорієнтації споживача на

дешевші види м'яса чи відмови від нього в умовах економічної кризи, спричиненої війною.

З іншого боку, вища ціна реалізації свиней живою масою є фактором, що підтримує сталу роботу свиного господарств на підконтрольних Україні територіях і стимулює нарощування обсягів виробництва, незважаючи на підвищені ризики ведення бізнесу в умовах війни. Це позитивний фактор, що сприятиме швидшому відновленню галузі в післявоєнний період.

Література:

1. Волощук В. М. Стан і перспективи розвитку галузі свинарства. *Вісник аграрної науки*. 2014. № 2. С. 17–20.
2. Гнатишин Л. Б. Проблеми ефективного розвитку свинарства України. *Держава та регіони. Економіка та підприємництво*. 2019. № 4. С. 80–84.
3. Грищенко Н. П. Розвиток свинарства в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. 2017. Вип. 271. С. 16–23.
4. Михалко О. Г. Сучасний стан та шляхи розвитку свинарства в світі та Україні. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Тваринництво*. 2021. Вип. 3 (46). С. 61–77.
5. Полях В. М. Стан та тенденції розвитку галузі свинарства в Україні. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Економіка і менеджмент*. 2014. Вип. 8. С. 97–99.
6. Свиноус І. В., Ібатуллін М. І. Сучасний стан свинарства України: проблеми та шляхи їх вирішення. *Продуктивність агропромислового виробництва. Економічні науки*. 2015. № 27. С. 63–67.
7. Прогноз стану галузі тваринництва на 01.09.2022 по всіх категоріях господарств, сформований шляхом моделювання : презентація / підгот. Мінагрополітики. URL: <https://minagro.gov.ua/>
8. Кількість сільськогосподарських тварин на 01 лютого 2022 року: статистичний звіт. Держстат України. Вид. офіц. Київ, 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/sg/ksgt/ksgt0222.xls>
9. Тваринництво України : статистичний збірник. Держстат України / за ред. О. Прокопенка. Вид. офіц. Київ, 2022. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/05/zb_tv_2021.xlsx
10. Стан галузі свинарства: аналітичний дайджест / Асоціація «Свинарі України». 2022. № 6 (серпень). 4 с. URL: <https://pigua.info/uk>
11. ТОП-55 промислових свиного господарств. *Прибуткове свинарство*. 2021. № 62. С.16–19.
12. Лист генерального директора ПрАТ «АПК-ІНВЕСТ» Р. Распопова всім зацікавленим. № 347 від 05 квітня 2022 р.
13. Стан галузі свинарства: аналітичний дайджест / Асоціація «Свинарі України». 2022. № 1 (березень). 4 с. URL: <https://pigua.info/uk>
14. Стан галузі свинарства: аналітичний дайджест / Асоціація «Свинарі України». 2022. № 2 (квітень). 6 с. URL: <https://pigua.info/uk>
15. Стан галузі свинарства: аналітичний дайджест / Асоціація «Свинарі України». 2022. № 3 (травень). 4 с. URL: <https://pigua.info/uk>
16. Стан галузі свинарства: аналітичний дайджест / Асоціація «Свинарі

- України». 2022. № 4 (червень). 4 с. URL: <https://pigua.info/uk>
17. Стан галузі свинарства: аналітичний дайджест / Асоціація «Свинарі України». 2022. № 5 (липень). — 4 с. URL: <https://pigua.info/uk>
18. Середні споживчі ціни на товари (послуги) по Україні у 2022 році. Держстат України. Вид. офіц. Київ, 2022. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ct/sctp/Arch_sctp_u.htm
19. Індекси споживчих цін на товари та послуги: експрес-випуск / Держстат України. Вид. офіц. Київ, 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2022/09/13.doc>
20. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/>

References:

1. Voloshchuk, V. (2014). Current Status and Prospects of the Swine Industry. *Visnyk Ahrarnoi Nauky*, 2014, no 2, pp. 17–20. (in Ukrainian).
2. Hnatyshyn, L. (2019). Problems of Effective Development of Swine Industry in Ukraine. *Derzhava ta rehiony Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, 2019, no 4, pp. 80–84. (in Ukrainian).
3. Hryshchenko, N. (2017). Development of the Swine Industry in Ukraine. *Tvarynnytstvo ta tekhnologii kharchovykh produktiv*, 2017, no. 271, pp. 16–23. (in Ukrainian).
4. Mykhalko, O. (2021). Current Status and Ways of Development of the Swine Industry Globally and in Ukraine. *Visnyk Sumskoho Natsionalnoho Ahrarnoho Universytetu. Tvarynnytstvo*, 2021, no 3 (46), pp. 61–77.
5. Poliakh, V. (2014). Current Status and Development Trends of the Swine Industry in Ukraine. *Visnyk Sumskoho Natsionalnoho Ahrarnoho Universytetu. Ekonomika i Menedzhment*, 2014, no. 8, pp. 97–99. (in Ukrainian).
6. Svyynous, I., Ibatullin, M. (2015). Current Status of the Swine Industry in Ukraine: Problems and Ways to Solve Them. *Produktyvnist Ahropromyslovoho Vyrobnnytstva. Ekonomichni Nauky*, 2015, no. 27, pp. 63–67. (in Ukrainian).
7. Forecast of the Livestock Industry Situation for All Categories of Farms as of 1 November, 2022, Developed by Modelling: presentatsiia / pidhotovano Minahropolityky. URL: <https://minagro.gov.ua/>
8. Number of Livestock as of 1 February 2022 : a Statistical Report. Derzhstat Ukrainy. Vyd. ofits. Kyiv, 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/sg/ksgt/ksgt0222.xls>
9. Livestock Industry Of Ukraine : a Statistical Publication. Derzhstat Ukrainy / za red. O. Prokopenka. Vyd. ofits. Kyiv, 2022. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/05/zb_tv_2021.xlsx
10. Current Status of the Swine Industry : Analytical Digest. Asotsiatsiia “Svynari Ukrainy”. 2022. No 6 (Serpen). 4 p. URL: <https://pigua.info/uk>
11. Top 55 Commercial Pig Companies. *Prybutkove Svynarstvo*, 2021, no. 62, pp.16–19.
12. A Letter of CEO of APK-INVEST, PJSC R. Raspopov to All Interested. No 347 vid 05 Kvitnia 2022 r.
13. Current Status of the Swine Industry : Analytical Digest. Asotsiatsiia “Svynari Ukrainy”. 2022. No 1 (Berezen). 4 p. URL: <https://pigua.info/uk>
14. Current Status of the Swine Industry : Analytical Digest. Asotsiatsiia “Svynari Ukrainy”. 2022. No 2 (Kviten). 6 p. URL: <https://pigua.info/uk>
15. Current Status of the Swine Industry : Analytical Digest. Asotsiatsiia

- “Svynari Ukrainy”. 2022. No 3 (Traven). 4 p. URL: <https://pigua.info/uk>
16. Current Status of the Swine Industry : Analytical Digest. Asotsiatsiia “Svynari Ukrainy”. 2022. No 4 (Cherven). 4 p. URL: <https://pigua.info/uk>
17. Current Status of the Swine Industry : Analytical Digest. Asotsiatsiia “Svynari Ukrainy”. 2022. No 5 (Lypen). — 4 p. URL: <https://pigua.info/uk>
18. Average Consumer Prices for Goods (Services) in Ukraine in 2022. Derzhstat Ukrainy. Vyd. ofits. Kyiv, 2022. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/ct/sctp/Arch_sctp_u.htm
19. Consumer Price Indexes for Goods and Services. Derzhstat Ukrainy. Vyd. ofits. Kyiv, 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2022/09/13.doc>
20. State Customs Service of Ukraine. URL: <https://customs.gov.ua/>

Anotation

Nesterchuk Iu. O., Yurchenko O. S.

**The impact of the factor of war on the domestic pig production (march—
august 2022)**

In recent years, commercial pork production in Ukraine has been struggling. It led to decrease of number of market operators and population of pigs. A full-scale war has deepened the industry crisis that negatively influenced the country's food security in terms of supplying the population with pork which has 36 % share in meat consumption.

The purpose of the study is to analyze pig production during six months of war, the impact of the war factor on the number of pigs, domestic pork price, foreign trade balance, etc.

Since the beginning of the war, pig population of Ukraine has decreased by 12 %. As a result, the overall volume of supplies to the domestic market could fall by 100,000 tons of live weight (-10,2 % compared to 2021). Reduction in the supply led to increase of average price on chilled pork by 15 % during six months of war. This has resulted in more competition between pork and poultry. The war factor has a negative impact on the foreign-trade balance. The blockade of ports has halted pork exports. In the first eight months of 2022, pork imports amounted 38,000 tons, which is three times more YOY and equals 12 % of domestic pork market volume.

Despite business risks arising out of war, loss of qualified farm personnel due to mobilization and displacement, growing pressure of pork imports, drop of pork consumption due to migration of millions of Ukrainians and purchasing power loss coursed by reduction in income and forced unemployment, most producers continue operating steadily in the areas controlled by Ukraine. Approximately 20 % of companies engaged in pig production have plans to expand capacities. The stimulus is 15 % rise in the price of pig live weight.

Key words: *the war factor, commercial pig production, pork supply, pig population, foreign-trade balance, chilled pork.*